

Procedeul respectiv nu se reduce numai la repetarea anumitor părți de vorbire; uneori, ca și în unele basme slave,¹ se repetă expresii întregi:

„Fă bin'e țipă-l! fă bin'e țipă-l, fă bin'e țipă-l“ (I, 369); „Apăi Foamea-o mîncat și Setea-o beut, Foamea-o mîncat și Setea-o beut“ (II, 352).²

Spuneam că repetiția — avem în vedere mai ales repetarea verbului — într-un text scris devine obositoare și își pierde oarecum funcția stilistică. Dar procedeul aparține exclusiv oralității, prin urmare, basmul este făcut pentru a fi ascultat, nu citit. Înregistrările pe bandă de magnetofon demonstrează cu prisosință efectul stilistic deosebit pe care îl realizează aceste repetiții; unii povestitori folosesc intonații diferite chiar și atunci cînd, de pildă, un verb se repetă de peste trei ori, dovedindu-se a fi adevărați interpreți.

3. *Formule care aparțin dialogului (expresii tipice folosite de personajele basmului)*. La povestitorii contemporani dialogul ocupă un loc mult mai însemnat comparativ cu basmele clasice; se poate vorbi, la unii povestitori, chiar de un abuz în folosirea acestui procedeu „izvorît — după cum observă O. Bîrlea — din plăcerea de a desfășura replici vioaie, pline de țîsniri spontane și de scînteieri de gîndire“³.

Formulele-dialog tradiționale în general s-au păstrat, schimbările survenite sînt însă atît de numeroase, încît putem vorbi mai mult de menținerea situațiilor, decît de conservarea formulelor care au marcat situațiile respective.

Dialogul care premerge lupta dintre erou și zmeu, marcat de formula pe care o cunoaștem, se menține într-o formă mult simplificată, prezentînd totodată unele modificări. Astfel, dintre cele cinci mijloace de luptă propuse de zmeu (sabia, pușca, săgeata, buzduganul, lupta corp la corp) numai două pot fi identificate mai frecvent (*sabia și lupta*):

„Alelei, fečior Boldicuți! Ori d'in luptă n'i luptăm, ori d'in săbii n'e tăiem?“ — „Ba din luptă n'i luptăm că lupta-i me driaptă d'i la Dumnezău lăsată!“ (I, 266; cf. cf. 242, 288, 304).

Uneori alegerea luptei corp la corp nu mai este motivată:

„Hai să ne luptăm! Ori în săbi să ne tăiem? Îce: — Nu! Să ne luptăm“ (I, 250).

Alteori motivarea se menține, însă altfel formulată:

„Ei, cum n'i luptăm? Din săb'ii n'i tăiem, uori din luptă să n'i luptăm?“; „— Ba — dzis'i — d'in luptă să n'i luptăm, că-așa să luptă voin'isi! Sabg'ie are uorșin'i!“ — „No, cum n'i luptăm?“ — „Din luptă așe, ca vuan'isii! La trîntă!“ (I, 331).

Această formulă mai prezintă o particularitate: se repetă atît întrebarea cît și răspunsul, într-o formă puțin simplificată.

Am întilnit, de asemenea, o formulă în care, ca și într-un basm vechi, alături de luptă se propune și o a doua cale: pacea. În formula tradițională

¹ Vezi J. Plivka, *Slovanské pohádky*, Úvod, Praga, 1932, p. 156.

² Mai detaliat despre repetiție ca procedeu caracteristic al stilului oral vezi O. Bîrlea *Introducere*, p. 92—95.

³ *Ibidem*, p. 87.